

NATURVETENSKAPLIGA PROVET 2002

Provet består av två essäfrågor, en rituppgift samt två flervalsuppgifter. Båda flervalsuppgifterna har sex frågor som består av fyra påståenden. Ett av påståendena är sant. Flervalsfrågorna besvaras genom att ringa in det rätta påståendet direkt på frågepappret. Essäerna och rituppgiften besvaras på skilda konceptpapper.

Både essäerna och rituppgiften bedöms enligt skalan 0...6 poäng. För varje rätt besvarad flervalsfråga fås en poäng. För flervalsuppgifterna är maximipoängtalet 12. Maximipoängtalet i hela provet är 30.

1. ESSÄFRÅGA (6p):

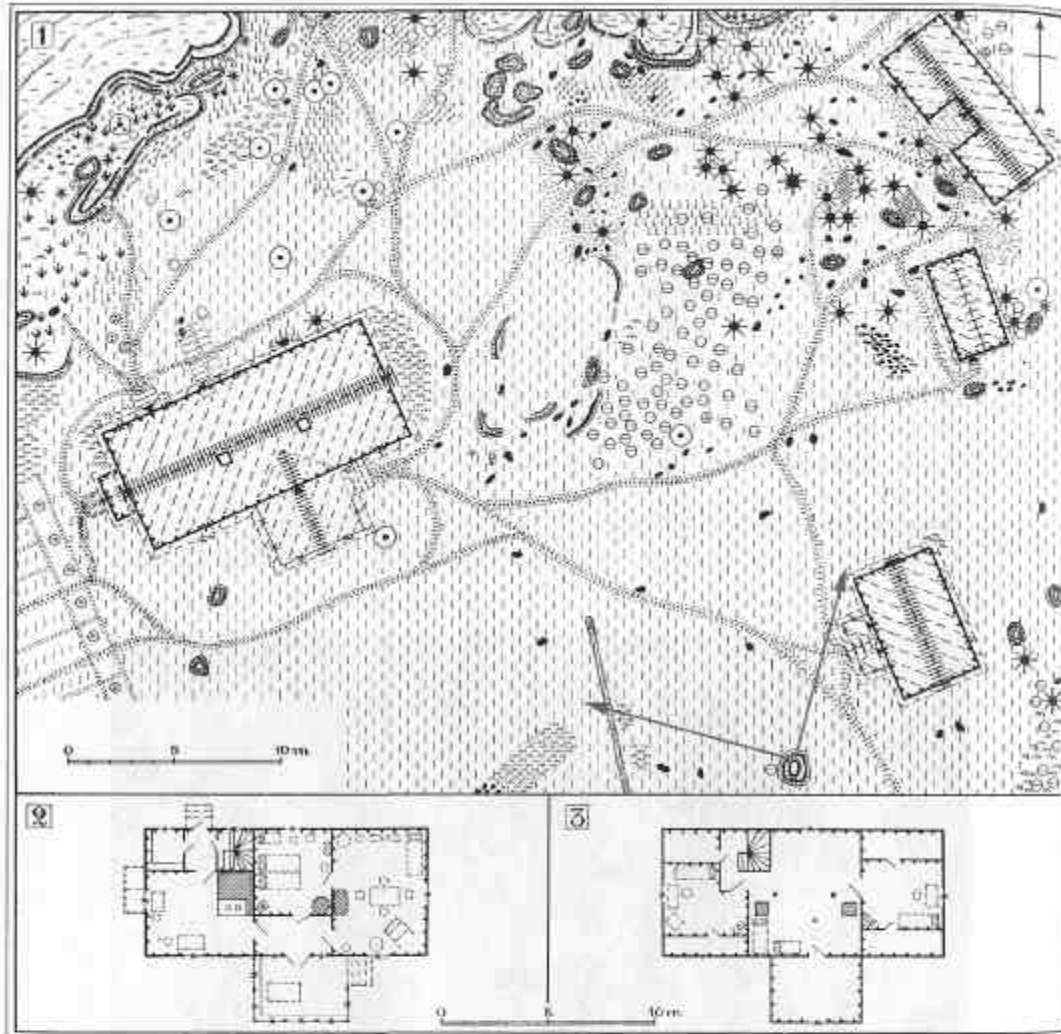
Märken efter istiden i det Finländska landskapet?

2. ESSÄFRÅGA (6p):

Vilka är numera de viktigaste orsakerna till grundvattnets förorening i världen? Vilka konsekvenser har detta?

3. RITUPPGIFT (6p):

Geografen J. G. Granö undersökte 1923 landskapet vid Valosaari i Insjö-Finland. Du deltog i expeditionen. Du står på ett stenblock, som är utmärkt på kartan. Rita en skiss över vad du ser. Synsektorn är utmärkt på kartan. Rita skissen på ett horisontalt A4-ark.

	1	rimme, löstlars, klipp / slättning, stenblock, stensar
	2	polka, stig
	3	oja / dike
	4	koivuja / björkar
	5	pöytäjuu / olemär
	6	leppä, kuusku / ulaz, aspu
	7	müntyjä / tallar
	8	kuusi, kataja / gran, en
	9	vadelstau, raparperiä, keuhkukka / hallor, rabarber, sommarblommos
	10	kansruu, porokukka, mastikka / ljung, lingen, blåbär
	12	niittykasvillisuutta / ängsväxtalim
	13	nammaha, jäkälää / moss, lav

Granö, J.G. Puhdas maastiede. Porvoo, 1950: s. 116.
 Granö, Olavi. Puhdas, Anssi (red.). Johannes Gabriel Granö.
 Pure Geography, London, 1997: pp.116.

4. FLERVALSUPPGIFT (6p)

I Finland skyddas enligt naturvårdslagen

- a) dödisgropar
- b) åsar
- c) hassellundar
- d) trädfattiga kärr

Finland hör till den boreala barrskogszonen. Tack vare den Atlantens uppvärmande effect är medeltemperaturen

- a) 3
- b) 6
- c) 9
- d) 12 grader högre än i den boreala zonen genomsnitt

En eutrof torvmark är

- a) näringsrik
- b) beroende endast av regnvatten
- c) näringsfattig
- d) kvävehaltig

Biodiversitet

- a) betyder naturens regionala variation
- b) betyder naturens mångfald
- c) inkluderar bara den levande naturen
- d) betyder naturens lokala variation

Alla individer av samma art som under en viss tid finns i ett visst område bildar

- a) djurvärlden
- b) en mångsidig biodiversitet
- c) en population
- d) en vegetation

I lundar finns det c.a.

- a) 200
- b) 300
- c) 400
- d) 500 arter som är utrotningshotade

5. FLERVALSUPPGIFT (6p)

Klockan är 13.00 i Finland,

- a) klockan är 15.00 i London
- b) klockan är 11.00 i Kapstaden
- c) klockan är 8.00 i New York
- d) klockan är 6.00 i Sydney

Gränssytan mellan jordskorpan och manteln kallas för

- a) litosfär
- b) astenosfär
- c) sediment
- d) Moho

Största delen av jordmånen i Finland är

- a) lera
- b) grus och sand
- c) torv
- d) morän

Drumliner är

- a) tillkomna av isen
- b) tillkomna av glaciärernas smältvatten
- c) av lera
- d) av fin sand

Ett orografisk regn

- a) är enbart en tropisk regntyp
- b) uppstår i vandrande cycloner
- c) är vanlig i Finland
- d) är vanlig över bergskedjor

- a) Västvinddriften
- b) Kanarieströmmen
- c) Golfströmmen
- d) Östvinddriften inverkar på klimatet i Finland